

Παρουσίαση κοινωνιοψυχολογικής παρέμβασης

One World in Diversity – A Social-Psychological Intervention to Foster International
Collective Action Intention

Nadine Knab & Melanie C. Steffens

Journal of Social and Political Psychology, 2018

Βασίλειος Κακούρης Α.Μ.: 1567201700035 Πέτρος Λιτητάρης Α.Μ.: 1567201600071

Τμήμα Ψυχολογίας ΕΚΠΑ

ΨΧ78 Εφαρμοσμένη Κοινωνική Ψυχολογία

Υπεύθυνος Καθηγητής: Βασίλης Παυλόπουλος

Ιανουάριος 2021

Δομή Παρουσίασης

- ▶ Σκοπός παρέμβασης
- ▶ Θεωρητικό πλαίσιο
- ▶ Ερευνητικές υποθέσεις
- ▶ Μέθοδος
- ▶ Αποτελέσματα
- ▶ Συζήτηση-Συμπεράσματα
- ▶ Πρακτικές εφαρμογές
- ▶ Βιβλιογραφία

Σκοπός παρέμβασης

- ▶ Άμβλυνη των αρνητικών σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των μελών των ομάδων που ανήκουν σε μια υπερκείμενη ομάδα και συχνά οφείλονται στην μεροληψία του πρωτοτύπου
- ▶ Συνειδητοποίηση της διαφορετικότητας και της πολιτισμικής ποικιλομορφίας εντός της υπερκείμενης ομάδας και επίτευξη ισχυρότερης ταύτισης με αυτήν παρά με την ενδοομάδα
- ▶ Ανάπτυξη πρόθεσης για ανάληψη διεθνούς συλλογικής δράσης και πρωτοβουλιών με στόχο την επίλυση προβλημάτων παγκόσμιας εμβέλειας (σεβασμός ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κλιματική αλλαγή)
- ▶ Κατάδειξη της σημασίας των κοινωνιοψυχολογικών θεωριών στις διεθνείς σχέσεις μέσα από τον έλεγχο των θεωρητικών υποθέσεων του μοντέλου προβολής της ενδοομάδας (Wenzel et al., 2017)

Θεωρητικό πλαίσιο

- ▶ **Μοντέλο Προβολής Ενδοομάδας:** Θεωρία σύμφωνα με την οποία οι διομαδικές σχέσεις εντός μιας υπερκείμενης ομάδας επηρεάζονται από τη γνωστική αναπαράσταση του ατόμου για την ενδοομάδα καθώς και το βαθμό ταύτισής του με αυτήν.
- ▶ **Μεροληψία του πρωτοτύπου:** Η τάση του ατόμου να θεωρεί ότι τα μέλη της ενδοομάδας αντιπροσωπεύουν σε μεγαλύτερο βαθμό τις ιδιότητες μιας υπερκείμενης ομάδας σε σύγκριση με τα μέλη της εξωομάδας.
- ▶ Η γνωστική αυτή μεροληψία συχνά επηρεάζει τις ιδέες, τις στάσεις και τη συμπεριφορά του ατόμου απέναντι στην εξωομάδα με αποτέλεσμα την εκλογίκευση των διακρίσεων και των ανισοτήτων.

Θεωρητικό πλαίσιο

- ▶ **Παρέμβαση που στοχεύει στη διαφορετικότητα:** Κάθε διακριτό πρόγραμμα ή σειρά προγραμμάτων που στοχεύει στην αύξηση της θετικής διομαδικής αλληλεπίδρασης των συμμετεχόντων και στη μείωση της αρνητικής (προκαταλήψεις, στερεότυπα).
- ▶ **Συλλογική Δράση:** Κάθε δράση που προωθεί τα συμφέροντα της ενδοομάδας ή της υπερκείμενης ομάδας και βασίζεται στη συνεργασία και στην αλληλεγγύη.
- ▶ Η ανάληψη πρωτοβουλίας για διεθνή συλλογική δράση συνδέεται κυρίως με την ανάπτυξη του συλλογικού παρά του ατομικού εαυτού καθώς και με την καλλιέργεια πανανθρώπινης οικουμενικής συνείδησης.

Ερευνητικές υποθέσεις

- ▶ Οι ερευνητές, πέρα από την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης που εφαρμόστηκε, διατύπωσαν τις εξής τέσσερις ερευνητικές υποθέσεις:
 - 1) Οι συμμετέχοντες στην πειραματική ομάδα θα αντιλαμβάνονται σε μεγαλύτερο βαθμό τη διαφορετικότητα των Ηνωμένων Εθνών σε σχέση με τα μέλη της ομάδας ελέγχου.
 - 2) Οι συμμετέχοντες στην πειραματική ομάδα θα ταυτίζονται σε υψηλότερο βαθμό με την υπερκείμενη ομάδα (Ηνωμένα Έθνη) σε σχέση με τα μέλη της ομάδας ελέγχου.
 - 3) Οι συμμετέχοντες στην πειραματική ομάδα θα επιδεικνύουν ισχυρότερη πρόθεση για ανάληψη συλλογικής δράσης σε σχέση με τα μέλη της ομάδας ελέγχου.
 - 4) Η επίδραση της παρέμβασης στην πρόθεση για συλλογική δράση θα εξαρτάται από το βαθμό συνειδητοποίησης της διαφορετικότητας και ταύτισης με τα Ηνωμένα Έθνη.

Μέθοδος

- **Δείγμα:** 100 φοιτητές νομικής και υποψήφιοι μεταπτυχιακοί προερχόμενοι από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες αλλά κυρίως από τη Γερμανία (41% άνδρες και 59% γυναίκες, μ.ο. ηλικίας τα 23 έτη).
- **Μέσα συλλογής δεδομένων:**
 - 1) Αυτοσχέδια κλίμακα μέτρησης της πρωτοτυπικότητας όπου οι συμμετέχοντες αξιολογούσαν το βαθμό σύνδεσης κάθε χώρας (12 χώρες) με τις έννοιες της ανθρωπιστικής βοήθειας, της διπλωματίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (7βαθμη, τύπου Likert).
 - 2) Ξεχωριστά items για τη μέτρηση της αντιλαμβανόμενης διαφορετικότητας της υπερκείμενης ομάδας, της ταύτισης με αυτήν ή με την ενδοομάδα και της πρόθεσης για συλλογική δράση (12 items συνολικά).
 - 3) Δημογραφικό ερωτηματολόγιο με πληροφορίες για την ηλικία, το φύλο, την κατάσταση σπουδών και τις επαγγελματικές φιλοδοξίες.
- **Διαδικασία:** Η συμμετοχή ήταν εθελοντική, δόθηκαν συμβολικές αμοιβές στους συμμετέχοντες (15 και 7 ευρώ σε πειραματική ομάδα κι ομάδα ελέγχου αντίστοιχα) και όλοι οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν λεπτομερώς για τους σκοπούς της παρέμβασης μετά το πέρας της.

Μέθοδος

- ▶ Η παρέμβαση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του *Μοντέλου Ηνωμένων Εθνών*, το οποίο είναι ένα πανεπιστημιακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα προσομοίωσης διαπραγματεύσεων και διεθνών συναντήσεων.
- ▶ Από τους 100 συμμετέχοντες οι 55 τοποθετήθηκαν με τυχαίο τρόπο σε 3 εργαστήρια όπου και έλαβε χώρα η παρέμβαση, ενώ οι υπόλοιποι 45 συμμετέχοντες τοποθετήθηκαν στην ομάδα ελέγχου.
- ▶ Τα μέλη της πειραματικής ομάδας αρχικά κλήθηκαν να περιγράψουν τους εαυτούς τους και στη συνέχεια να συζητήσουν και να αναστοχαστούν πάνω στη διαφορετικότητα και τις πολιτικές προώθησής της.
- ▶ Τα μέλη της ομάδας ελέγχου κατά το ίδιο χρονικό διάστημα παρακολούθησαν μια παρουσίαση θεωριών κοινωνικής ψυχολογίας και μετά κλήθηκαν να σκεφτούν την επίδρασή τους πάνω στις διαπραγματεύσεις.

Αποτελέσματα

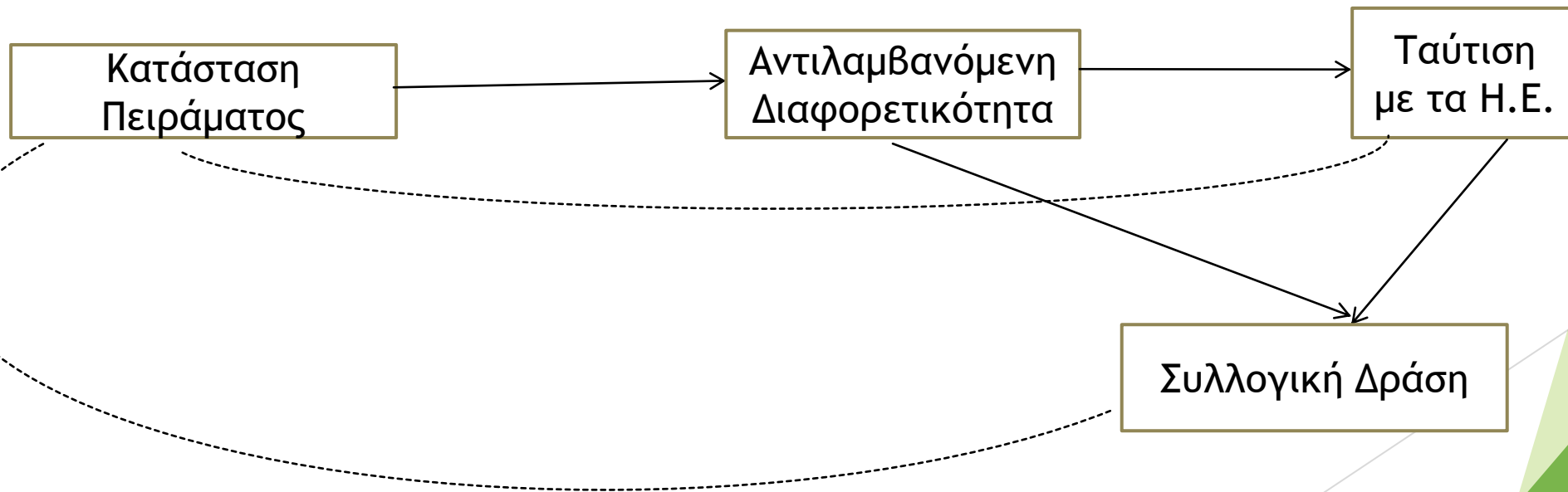
- ▶ **Πρώτη υπόθεση:** Οι συμμετέχοντες στην πειραματική ομάδα θα αντιλαμβάνονται σε μεγαλύτερο βαθμό τη διαφορετικότητα των Ηνωμένων Εθνών σε σχέση με τα μέλη της ομάδας ελέγχου.
- ▶ Στατιστικά ασήμαντες διαφορές μεταξύ των συνθηκών (πριν και μετά) των δύο ομάδων
- ▶ **Συνάφειες μεταξύ μεταβλητών**
- ▶ Θετική συνάφεια μεταξύ αντιλαμβανόμενης διαφορετικότητας και συλλογικής δράσης
- ▶ Θετική συνάφεια μεταξύ αντιλαμβανόμενης διαφορετικότητας και ταύτισης με την υπερκείμενη ομάδα
- ▶ Θετική συνάφεια μεταξύ ταύτισης με την υπερκείμενη ομάδα και συλλογικής δράσης
- ▶ Χαμηλές συνάφειες μεταξύ αντιλαμβανόμενης πρωτοτυπικότητας και άλλων μεταβλητών

Αποτελέσματα

- ▶ **Δεύτερη υπόθεση:** Οι συμμετέχοντες στην πειραματική ομάδα θα ταυτίζονται σε υψηλότερο βαθμό με την υπερκείμενη ομάδα (Ηνωμένα Έθνη) σε σχέση με τα μέλη της ομάδας ελέγχου.
- ▶ Δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων ως προς την ταύτιση με τα Ηνωμένα Έθνη.
- ▶ **Τρίτη υπόθεση:** Οι συμμετέχοντες στην πειραματική ομάδα θα επιδεικνύουν ισχυρότερη πρόθεση για ανάληψη συλλογικής δράσης σε σχέση με τα μέλη της ομάδας ελέγχου.
- ▶ Δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των ατόμων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα εκπαίδευσης και της ομάδας ελέγχου.

Αποτελέσματα

- ▶ **Τέταρτη υπόθεση:** Η επίδραση της παρέμβασης στην πρόθεση για συλλογική δράση θα εξαρτάται από το βαθμό συνειδητοποίησης της διαφορετικότητας και ταύτισης με τα Ηνωμένα Έθνη.
- ▶ **Σχήμα 1** Αποτελέσματα της διαμεσολαβητικής ανάλυσης

Συζήτηση-Συμπεράσματα

- ▶ Η εκπαίδευση στη διαφορετικότητα οδηγεί σε μείωση της μεροληψίας του πρωτοτύπου στην ομάδα των συμμετεχόντων.
- ▶ Η αντίληψη της διαφορετικότητας και η ταύτιση με την υπερκείμενη ομάδα προωθούν τη συλλογική δράση.
- ▶ Ίσως, οι πολιτικές παρεμβάσεις που αφορούν την ταύτιση και τη διαφορετικότητα να βελτιώνουν τη διεθνή συλλογική δράση.
- ▶ Με την ενίσχυση της αντιλαμβανόμενης διαφορετικότητας των Ηνωμένων Εθνών σε δημόσιες πολιτικές και σε στρατηγικές αντιμετώπισης από τους ηγέτες του κόσμου, είναι δυνατόν να μειωθούν οι διακρίσεις.

Πρακτικές εφαρμογές

- ▶ Πέρα από το χώρο των διεθνών σχέσεων, η εφαρμογή παρόμοιων παρεμβάσεων κρίνεται επωφελής για την επίλυση ζητημάτων όπως ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η κλιματική αλλαγή.
- ▶ Οι Van der Linden et al. (2015) αξιοποίησαν μια αντίστοιχη παρέμβαση προκειμένου να καλλιεργήσουν την ιδέα της διεθνούς συλλογικής δράσης με στόχο την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- ▶ Η παρέμβασή τους βασίστηκε στους εξής πέντε άξονες: αντίληψη της κλιματικής αλλαγής ως υπάρχον πρόβλημα, τεκμηρίωση μέσω επιστημονικών δεδομένων, προώθηση της περιβαλλοντικής συνείδησης, δημιουργία κινήτρων για δράση και έμφαση στους παρόντες παρά στους μελλοντικούς κινδύνους.

One Passport
Get One Free

CANADA

USA

Wilson

MEXICO

Brazil

Argentina

Greenland

England

Finland

Germany

Spain

France

Italy

Japan

Jordan

Egypt

Libya

Morocco

Action

Oil

Somalia

Madagascar

Mohammad & Noor City

Iran

Iraq

Afghanistan

Pakistan

Indian Tikka

THE WORLD
made in china

S. Korea

KIA

Honeymooners Area

Sri Lanka

Australia

Βιβλιογραφία

- Knab N., & Steffens M. C. (2018). One world in diversity - A social psychological intervention to foster international collective action intention. *Journal of Social and Political Psychology*, 6(1), 8-26. <https://doi.org/10.5964/jspp.v6i1.601>
- Van der Linden, S., Maibach, E., & Leiserowitz, A. (2015). Improving public engagement with climate change: Five “best practice” insights from psychological science. *Perspectives on Psychological Science*, 10(6), 758-763.
- Wan, F. (2019). Analyzing pre-post randomized studies with one post-randomization score using repeated measures and ANCOVA models. *Statistical Methods in Medical Research*, 28(10-11), 2952-2974. <https://doi.org/10.1177/0962280218789972>
- Wenzel, M., Waldzus, S., & Steffens, M. C. (2017). Ingroup projection as a challenge of diversity: Consensus about and complexity of superordinate categories. In C. G. Sibley & F. K. Barlow (Eds.), *The Cambridge handbook of the psychology of prejudice* (p. 65-89). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781316161579.004>

Σας ευχαριστώ πολύ για το χρόνο και την
προσοχή σας!